

Література:

1. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р № 2341-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
2. Стрельцов Є.Л. Кримінально-правова норма: сутність та призначення, 2019, 4 с.
3. Сухонос В.В. Структура правової норми у контексті теорії права, 2009. 5 с.
4. Шевченко Є. В. До питання про зміст та місце гіпотези у структурі норми кримінального права. *Економічна теорія та право*. 2016. № 1. С. 213-223
5. Денисова Т.А. Поняття кримінально-правової санкції, 2020. 7 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-358-6-44>

КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ В АВТОТРАНСПОРТНІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ¹

Христинч Інна Олександрівна

кандидат економічних наук, доцент,

старший науковий співробітник відділу кримінологічних досліджень,

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності

імені академіка В. В. Сташиса

Національної академії правових наук України

м. Харків, Україна

23 червня 2023 р. лідери 27 країн-членів ЄС ухвалили рішення про надання Україні статусу кандидата на членство в ЄС. Це означає реформування правового поля та трансформація національної правової моделі відповідно до *acquis communautaire* ЄС. Таким чином, результативність процесу входження України до Європейського співтовариства залежить від якості реформування тих правових інститутів, які покликані забезпечити належний правовий захист прав і свобод людини та громадянина від злочинних посягань. Вагомою складовою цього процесу в кримінально-правовому аспекті є

---

¹ Тези наукового повідомлення підготовлено у межах розробки фундаментальної теми дослідження «Стратегія запобігання правопорушенням у сфері дорожнього руху та експлуатації транспорту в Україні» відділу кримінологічних досліджень НДІ ВПЗ ім. акад. В. В. Сташиса НАПрН України (номер держ. реєстр. в УкрІНТЕІ 0120U10561).

упорядкування кримінального законодавства України відповідно до Європейських стандартів та Директив у яких регламентовані відповідні заходи.

Зрозуміло, що це обумовлено тим, як було проведено удосконалення вітчизняного законодавства, яке регламентувало напрями протидії корупції.

Порушення всіх норм міжнародного права та повномасштабне вторгнення РФ до суверенної держави України 24 лютого 2022 р. виявило недосконалість міжнародних інститутів щодо збереження територіальної цілісності держави, а також захисту прав людини в історично визначеній міжнародній території. На території України було введено режим воєнного стану, який зараз продовжено до 13 травня 2024 р. Під час воєнного стану в нашій країні продовжують існувати дуже багато внутрішніх проблем. Це – колабораціонізм, державна зрада, корупція у всіх сферах та багато інших проблем. Недаром кажуть у народі: "війна для когось біда, а комусь рідна мати".

Корупція як негативне явище притаманне, на жаль, усім країнам світу, головне це її обсяг. Тривалий час Україна відноситься до країн з високим рівнем корупції, що є також одним із умов неприйняття країни до Європейського Союзу, хоча при цьому усі дуже високо оцінюють законодавство нашої країни у сфері протидії цьому ганебному явищу. Це, в першу чергу, стосується законодавства, яке було прийнято після 2014 р.

До основних факторів сприяння існуванню і поширенню корупції в Україні, деякі науковці відносять: історичну схильність до сприйняття корупції, низький рівень моральності окремих членів суспільства, перехідний тип економіки країни та політичну нестабільність, яка є сприятливою для незаконного збагачення окремих верств населення тощо [1, с. 9]. Зараз одним із факторів є існування воєнної агресії з боку Росії, але і під час воєнного стану продовжується вдосконалення національного законодавства [2; 3; 4].

В цілому ж Україна піднялася у рейтингу “Індекс сприйняття корупції”, складеному організацією Transparency International за 2023 р. 36 балів зі 100 можливих отримала Україна в Індексі сприйняття корупції (Corruption Perceptions Index – CPI) за 2023 рік, і тепер наша країна посідає 104 місце поміж 180 країн. Зростання України на 3 бали – один із найкращих результатів за минулий рік у світі. Також Україна стала однією з 17 країн в щорічному CPI, що продемонстрували свій найкращий показник за увесь час [5].

Обізнаність про корупційні ризики, які існують у сфері безпеки дорожнього руху, має дуже важливе значення з точки зору підвищення

рівня безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту, а також запобігання автотранспортним правопорушенням.

Є різні точки тлумачення корупційних ризиків, але вважається, що це оцінка різниці в тому, що одержить особа, яка вчинить те чи інше корупційне діяння порівняно з тим, яке покарання вона може отримати.

Для ефективного усунення корупційних ризиків необхідно визначити причини їх виникнення. На мою думку, слід виділити два обов'язкових елемента, які зумовлюють виникнення ризику – це цінності самого суспільства та свідомість людей, оскільки сприятливим чинником для корупції є ставлення до неї. На сьогоднішній день суспільство схильне давати хабаря, навіть тоді коли в них не вимагають, з метою отримання переваги на свою користь в найкоротші терміни. Розвиток суспільства спонукає людину до збільшення кількості та якості адміністративних послуг, які вона отримує за життя, тобто збільшується попит на різноманітні послуги – довідки, сертифікати, свідоцтва, ліцензії. Одночасно з цим зростає значення працівників державних органів, які в силу своїх службових обов'язків надають ці послуги. З метою мінімізації корупційних ризиків, вважаю, за потрібне якнайшвидше запровадити на місцях електронне врядування, що у свою чергу зменшить контакт між набувачем та надавачем послуг, а також чітко визначає умови надання та правила отримання послуг. Наступним елементом боротьби з корупцією на особистісному рівні кожного вважаю зростання рівня знань громадян. Адже, чим вищий рівень знань, тим краще людина зможе захищати свої права та не виходити за рамки можливостей. Отже, слід зазначити, що своєчасний аналіз корупційних ризиків, вжиття превентивних антикорупційних заходів та використання вказаних заходів дадуть можливість знизити рівень корупції в державі, особливо в автотранспортній сфері.

Велике значення має і класифікація корупційних ризиків, яка сприяє вчасному виявленню та визначенню пріоритетних завдань щодо їх усунення. Велике значення має і вимірювання обсягів корупційних ризиків з метою протидії злочинності у автотранспортній сфері, а також встановлення їх особливостей. Хоча, на жаль, необхідно підтримати точку зору більшості вчених, що усі ці оцінки носять формальний, поверхневий характер.

Таким чином, можна дійти висновку, що тільки комплексний підхід до протидії корупції в Україні може бути ефективний результат. Тому найбільш доцільним є втілення в життєдіяльність українського суспільства таких головних складових, як наявність належної правової бази антикорупційного спрямування; ефективно і повне її застосування; формування антикорупційної громадської свідомості та розвитку системи громадського контролю; організаційно-управлінське

забезпечення антикорупційної діяльності. Усе це дасть змогу істотно зменшити рівень корупції в Україні особливо в умовах воєнного стану в сфері безпеки дорожнього руху.

Література:

1. Яцків І. І. Адміністративно-правові засади протидії корупції в Україні: автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2011. – С. 18.
2. Державна антикорупційна програма на 2023-2025 роки. Затверд. постановою Кабміна України від 04.03.23 р. № 220. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/516211___725692.
3. Про засади державної антикорупційної політики на 2021–2025 роки. Закон України від 20.06.22 р. № 2322-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#n9>.
4. Антикорупційна стратегія України на 2021–2025 року. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MN025531>.
5. Індекс сприйняття корупції у світі – 2023. URL: <https://cpi.ti-ukraine.org/>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-358-6-45>

КОРУПЦІЯ ЯК ЗАГРОЗА ІНФОРМАЦІЙНІЙ БЕЗПЕЦІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Шевчук Михайло Олександрович

кандидат юридичних наук,

*докторант кафедри конституційного, адміністративного
та фінансового права,*

*Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова
м. Хмельницький, Україна*

Корупція як загроза інформаційній безпеці є однією з актуальних тем в умовах воєнного конфлікту. Воєнний стан створює своєрідні виклики та загрози для країни, серед яких корупція виявляється особливо небезпечною. Активна боротьба за ресурси, недостатність контролю та відкритості управління, а також загальна нестабільність створюють ідеальні умови для поширення корупційних практик у всіх сферах життя суспільства.

У контексті воєнного стану, де пріоритетом є збереження національної безпеки та стабільності, корупція може стати фактором, що призводить до серйозних наслідків. Вона може порушити ефективність